

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**



**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel. : (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
http://www.audiovizual.md

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str. , № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
http://www.audiovizual.md

DECIZIA nr. 251

din 29 iulie 2022

Cu privire la examinarea și avizarea proiectului de lege pentru adoptarea Codului electoral al Republicii Moldova

Prin adresarea nr. 31-06-6953 din 14 iulie 2022, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova a remis Consiliului Audiovizualului spre examinare și avizare proiectul de lege pentru adoptarea Codului electoral al Republicii Moldova (în continuare – Proiect).

În urma analizei Proiectului, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova înaintea următoarele propuneri:

1. La art. 54 alin. (9) din Proiect, propunem să fie înlocuită sintagma „5 zile” cu sintagma „7 zile”, deoarece art. 90 alin. (5) din Proiect prevede obligația ca furnizorii de servicii media să depună declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor în termen de până la 7 zile de la începerea perioadei electorale. Respectiv, termenul indicat la art. 54 alin. (9) urmează să fie corelat cu termenul de la art. 90 alin. (5).

2. La art. 54 alin. (9) din Proiect, în vederea unificării terminologiei, propunem să fie înlocuită sintagma „prestatorii de servicii media” cu sintagma „furnizorii de servicii media”.

3. La art. 89 alin. (6) din Proiect, în vederea unificării terminologiei, propunem să fie înlocuită sintagma „presa scrisă” cu sintagma „instituțiile mass-media”.

4. La art. 90 alin. (6) din Proiect, din prima propoziție urmează să fie exclusă sintagma „care au activitate în localitatea unde au loc alegeri”, deoarece alegerile parlamentare, alegerile prezidențiale și referendumurile republicane se desfășoară pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

5. Propunem reexaminarea prevederilor art. 90 alin. (7) și (8), în contextul noțiunii „concurenți electorali” din art. 1 al Proiectului. Potrivit acestei noțiuni, în cazul alegerilor parlamentare sunt concurenți electorali „partidele politice, blocurile electorale și persoanele care candidează pentru funcția de deputat în Parlament și care sunt înregistrate de Comisia Electorală Centrală”.

Spre deosebire de prevederile Codului electoral în vigoare, potrivit cărora în cazul alegerilor parlamentare sunt concurenți electorali „candidații independenți, înregistrați de Comisia Electorală Centrală, precum și partidele, alte organizații social-politice și blocurile electorale ale căror liste de candidați au fost înregistrate de Comisia Electorală Centrală”, în Proiect sunt consacrați în calitate concurenți electorali și „persoanele care candidează pentru funcția de deputat în Parlament și care sunt înregistrate de Comisia Electorală Centrală” („candidat – persoană care este desemnată pentru ocuparea unei funcții publice eligibile din partea partidelor politice sau blocurilor electorale”).

În contextul alegerilor parlamentare din Republica Moldova din 2021, potrivit datelor statistice¹, cei aproximativ 20 de concurenți electorali erau reprezentați de un număr de aproximativ 1790 de candidați. Respectiv, dacă în ultimele alegeri parlamentare ar fi fost în vigoare prevederile din Proiect, am fi putut vorbi de peste 1800 de concurenți electorali.

¹ [http://alegeri.md/w/Candida%C8%9Bii la alegerile parlamentare 2021](http://alegeri.md/w/Candida%C8%9Bii%20la%20alegerile%20parlamentare%202021)

Potrivit art. 90 alin. (7), acestor concurenți electorali ar fi urmat să li se acorde câte 5 minute și, respectiv, 10 minute gratuite pentru întreaga campanie electorală. Rezultatele ar fi arătat în felul următor:

Moldova 1: 1800 (concurenți electorali) * 5 (minute) = 9000 minute sau 150 ore;

Radio Moldova: 1800 (concurenți electorali) * 10 (minute) = 18000 minute sau 300 ore.

Potrivit art. 90 alin. (8), acestor concurenți electorali ar fi urmat să li se acorde gratuit câte un minut pe zi. Rezultatele ar fi arătat în felul următor:

Moldova 1: 1800 (concurenți electorali) * 1 (minut) = 1800 minute pe zi sau 30 ore pe zi;

Radio Moldova: 1800 (concurenți electorali) * 1 (minut) = 1800 minute pe zi sau 30 ore pe zi.

În consecință, nu ne rămâne decât să constatăm că suntem în prezența unor prevederi inaplicabile. În contextul prevederilor din art. 72 alin. (1) și art. 89 alin. (2) din Proiect, prin care este consacrat principiul egalității în drepturi ale concurenților electorali, considerăm oportună revizuirea noțiunii „concurenți electorali” din art. 1 al Proiectului.

6. Propunem completarea art. 90 alin. (7) din Proiect cu următorul text la final: „și se acordă în primele 15 zile de la începerea campaniei electorale în mod integral.”. Este necesară completarea cu acest text, deoarece cu referire la timpii de antenă gratuit de 5 minute la serviciile de televiziune și câte 10 minute la serviciile de radiodifuziune sonoră, în practică au apărut neclarități cu privire la: când se acordă și dacă concurentul poate folosi segmentat acest timp de antenă.

Problema cu privire la stabilirea unui termen pentru acordarea timpului de antenă gratuit este una relevantă, deoarece în cazul în care sunt mulți concurenți, aceștia de obicei doresc să fie acordat în ultimele zile de campanie electorală, însă furnizorul în declarația depusă poate stabili că acordă timpii de antenă gratuit în primele 5 zile ale campaniei de la ora x până la ora y. Astfel, trebuie să fie stabilit exact un termen care să fie cunoscut atât concurentului electoral, cât și furnizorului de servicii media. Cu referire la modul de acordare, la fel, urmează expres de indicat că se acordă integral, deoarece în practică au fost cazuri în care un concurent electoral dorea să fie acordat segmentat, de exemplu câte un minut în fiecare zi, în ultimele 5 zile de campanie.

7. La art. 90 alin. (13) din Proiect, propunem excluderea sintagmei „materiale, interviuri cu alegătorii”, deoarece este o limitare exagerată pentru furnizorii de servicii media. Cunoaștem practica cum în ziua alegerilor sunt luate interviuri de la concurenți, președinte, prim-ministru și alte persoane cu funcții oficiale în stat și nu numai, iar această practică este una larg răspândită și în alte state europene.

8. La art. 90 alin. (14) din Proiect, în vederea unificării terminologiei, propunem să fie înlocuită sintagma „Instituțiile de presă” cu sintagma „Instituțiile mass-media”.

9. La art. 90 alin. (16) din Proiect, propunem să fie înlocuită sintagma „În perioada electorală” cu sintagma „În campania electorală”, deoarece perioada electorală este perioada de timp cuprinsă între ziua adoptării actului cu privire la stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile. Respectiv, ținând cont că aceasta cuprinde și perioada după alegeri și poate fi o perioadă îndelungată până la 120 zile, considerăm judicios ca obligația Consiliului Audiovizualului de a prezenta săptămânal rapoarte de monitorizare să fie doar pentru perioada campaniei electorale, iar în perioada electorală, care nu se suprapune cu campania electorală, să rămână la discreția Consiliului Audiovizualului câte rapoarte va prezenta.

10. La art. 91 alin. (5) din Proiect, propunem completarea după sintagma „Consiliului Audiovizualului” cu textul „care au tangență cu reflectarea alegerilor”. Modificarea respectivă este necesară deoarece în perioada electorală Consiliul Audiovizualului adoptă și alte decizii care nu au tangență cu reflectarea alegerilor și pentru a aduce o claritate că doar deciziile Consiliului Audiovizualului care au tangență cu reflectarea alegerilor sunt contestate la Curtea de Apel, venim cu respectiva propunere.

11. Art. 92 alin. (4) din Proiect, urmează să fie completat la final cu textul „și Codul administrativ.”.

12. La art. 95 alin. (5) din Proiect, sintagma „*identificarea încălcărilor*” urmează a fi înlocuită cu sintagma „*difuzarea programului audiovizual*”, deoarece practic este imposibil de verificat dacă a fost respectat termenul de 3 zile de la data identificării încălcărilor.

În temeiul prevederilor art. 73-75 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, și ale Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017, **Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova**

DECIDE:

1. A aproba și a prezenta Ministerului Justiției și Cancelariei de Stat a Republicii Moldova prezentul Aviz la proiectul de lege pentru adoptarea Codului electoral (PRO (5) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, T. CRESTENCO, O. DABIJA, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.

3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU